

Ole Stig Andersen

Jeg var Advokatsamfundets generalsekretær

Nu har vi da endelig opnået ophævelse
af formuefællesskabet mellem ægtefællerne.
– Det var også på tide, processen har ruineret dem begge

Forlaget Ådalen

Jeg var Advokatsamfundets generalsekretær

© 2019 Ole Stig Andersen og Forlaget Ådalen

Tryk: Linde Tryk, Århus

Udgivet af:
Forlaget Ådalen
Søsvinget 18
8250 Egå

www.forlagmaadalen.dk

ISBN 978-87-93523-55-5

VELUX FONDENS støtte er ydet under Fondens fundatsbestemmelser, der giver mulighed for at støtte aktive ældre. Kvalitative og redaktionelle vurderinger i forbindelse med udgivelsen er varetaget af forlaget og forfatteren alene.

Indholdsfortegnelse

Forord	7
Kap. 1 Fra politiet til advokaterne:	11
I. Sceneskift:	11
II. Advokatsamfundet:	22
A. Advokatsamfundets organisation:	22
B. Advokatrådet:	25
1. Min første formand - Niels Fisch-Thomsen:	25
2. Min anden formand - Jan Erlund:	30
3. Tidligere rådsformænd og medlemmerne (rødderne) af Advokatrådet - rødderne:	39
C. Advokatnævnet:	46
D. Sekretariatet og de nye arbejdskammerater:	56
Kap. 2 Nedbrydningen af konkurrencebegrænsende skranker:	75
I. Indledning:	75
II. Konkurrencerådet (Monopoltilsynet) m.v. :	83
A. Indledning:	83
B. Det obligatoriske medlemskab:	87
C. Mødemonopolet:	96
D. Advokaternes indtjening - salærer og timebetaling:	98
1. salærtakster:	98
2. salærberegningen:	101
E. Ejendomshandler - skøderne:	108
F. Virksomhedsstrukturen:	116

<i>G. Annoncerings- og reklameringsbegrænsninger:</i>	123	<i>A. CCBE:</i>	169
<i>H. Specielt om revisorerne:</i>	125	<i>B. IBA:</i>	181
Kap. 3 En ny erhvervspolitik - nye organisatoriske rammer:	132	1. Om organisationen og dens virksomhed:	181
I. Indledning:	132	2. Rejser inden for rammerne af IBA:	184
II. Den nye erhvervspolitik - Erhvervsudvalgets indsats og konferencen på Bygholm:	132	<i>Zimbabwe:</i>	184
III. Profilering af standen:	137	<i>Sydamerika:</i>	186
IV. Den videre udvikling - Advokatmøderne 1989, 1991, 1993 og 1995:	141	<i>Jordomrejsen:</i>	191
<i>A. Erhvervspolitik:</i>	142	<i>C. Nordisk samarbejde:</i>	197
1. Midlertidige erhvervspolitiske udvalg (EP-udvalg):	144	<i>D. Den grønlandske Retsvæsenkommission:</i>	199
2. Faste erhvervspolitiske udvalg:	148	<i>E. Nødhjælps- og menneskerettighedsindustrien:</i>	206
<i>Unge advokater:</i>	148	1. Personlig udvikling:	206
<i>EDB- og teknologiudvalget:</i>	148	2. Generelle betragtninger:	214
<i>Retshjælpsudvalget:</i>	149	3. Nogle rejser og projekter:	226
<i>Menneskerettighedsudvalget:</i>	152	a. Botswana:	226
<i>Vikarudvalget:</i>	153	b. IBIS:	233
<i>Internationalt samarbejde:</i>	153	<i>Guatemala:</i>	235
<i>B. Efteruddannelsespolitik:</i>	153	<i>El Salvador:</i>	241
<i>C. Informations- og markedsføringspolitik:</i>	155	c. Rumænien (Hvide Rusland):	247
Kap. 4 De personale- og lokalemæssige konsekvenser af udviklingen:	162	d. Røde Kors:	254
Kap. 5 Internationalt samarbejde og rejser m.v.:	168	Rusland:	254
I. Indledning:	168	Zimbabwe:	262
II. Advokaternes samarbejde:	169	Ecuador:	263

4. Nogle konklusioner:	268
a. Indledning:	268
b. Det britiske imperium:	269
c. Erfaringer fra tidligere imperier:	272
d. Det amerikanske imperium:	280
Kap. 6 Afslutningen:	295

Forord

Af flere grunde har jeg besluttet at nedfælde nogle erindringer i tiden fra 1984 til 1995, hvor jeg var generalsekretær for *Det danske Advokatsamfund*.

Det var i den periode, at man i EU med stort besvær begyndte at nedbryde de nationale skranker for udøvelse af advokatvirksomhed. Endemålet var at give advokaterne i EU mulighed for at etablere sig overalt i Unionen for at udøve deres virksomhed.

Også de konkurrencebeskyttende mure, der værnede advokaterne i konkurrencen over for andre rådgivere - herunder revisorer og ejendomsrådgivere - samt over for "udenbys" kollegaer, stod for fald. Det samme gjorde skødemonoplet, som for mange advokatvirksomheder var af væsentlig betydning for indtjeningen. Også en forenkling af reglerne om inkassosagerne, der ville overflødiggøre advokaterne, var på dagsordenen.

Man kan bruge det billede, at advokaterne i denne periode blev tvunget ud af deres sneglehuse for at overleve i den store nye verden med mange farer, men også med mange muligheder. Mange advokater havde for længst læst skriften på væggen og havde indrettet sig efter udviklingen, men der var en ikke ubetydelig bagtrop, som havde brug for hjælp. Som marskal Marchel Ney, der sikrede tilbagetoget for bagtroppen af Napoleons arme fra Moskva, så blev det en vigtig prioritet for Advokatrådet at tage vare på advokaternes bagtrop. Gjorde man ikke dette, var der i øvrigt risiko for, at der ville blive områder i landet, hvor det ville blive vanskeligt for borgerne at få advokathjælp.

Udviklingen krævede en ny og mere dynamiske erhvervspolitik samt en mere varieret og omfattende efteruddannelse af advokaterne. Samtidig hermed måtte Advokatrådet engagere sig i det europæiske samarbejde med andre landes advokatorganisationer for at påvirke

indholdet af den internationale regulering.

Denne oprustning af advokatstanden betød arbejdsmæssige udfordringer for de advokater, der som medlemmer af Advokatrådet, kredsbestyrelserne eller som på anden vis aktivt deltog i det kollegiale arbejde i en ny hensigtsmæssig organisatorisk struktur med en styrkelse af sekretariatet, der også måtte tilpasse sig de nye værktøjer inden for edb og internettet.

Jeg har valgt at beskrive denne udvikling, og jeg vil nævne de mange advokater, der i det kollegiale seletøj medvirkede til, at projektet kunne få et tilfredsstillende forløb. Mange navne er ukendte for de fleste, men deres indsats bør ikke helt dækkes af historiens støv.

I fremstillingen kommenterer jeg det forhold, at *Det danske Advokatsamfund* bøjede sig for et ønske om at medvirke til oprettelsen af en helt ny organisation *Danske Advokater*. Jeg forklarer, hvorfor denne organisation var unødvendig og ikke fremmede for advokaternes interesser, og at resultatet blev præget af manglende konsekvens og hykleri. Hvis der var tale om et politisk diktat, så står det trist til med kvaliteten af beslutningstagerne i vores demokrati.

Jeg har valgt ikke at problematisere advokaternes selvdømme. Som det fremgår af mine erindringer, så var jeg ikke aktiv deltager i klagesagsbehandlingen, så i dag må min vurdering blive baseret på enkeltstående tilfælde, der refereres i pressen. Jeg har dog kendt til nogle få tilfælde, hvor jeg må karakterisere Advokatnævnets afgørelser som vanskeligt forståelige. Det må for advokaterne i nævnet være brydsomt at fradømme en advokat - en kollega - retten til at drive sin virksomhed videre, men det bør ske i sjældne tilfælde. Måske det kunne overvejes at indføre en ordning, hvorefter Advokatnævnet i tilfælde af grov tilsidesættelse af advokatpligterne, hvor spørgsmålet om fratagelse af advokatens bestalling kan komme på tale, kan overføre sådanne sager til afgørelse ved de almindelige domstole.

For mig selv blev stillingen som generalsekretær den mest frugtbare og inspirerende arbejdsperiode i mit liv. Min opfattelse af verden og mine udenrigspolitiske synspunkter havde indtil da haft udgangspunkt i den justitsministerielle verden, herunder senest i Politiets Efterretningstjeneste. Nu åbnede verdenen sig for nye erfaringer på grund af min deltagelse i menneskerettigheds- og demokratiprojekter for *Demokratifonden*, *IBIZ* og *Røde Kors* samt også som Advokatrådets repræsentant i *Den Grønlandske Retsvæsenkommission*. Disse rejser og erfaringer har jeg omtalt i denne fremstilling.

Jeg afslutter denne del af bogen med nogle mere omfattende synspunkter vedrørende det amerikanske hegemoni såvel økonomisk som militært. Jeg har i en række år med udgangspunkt i opløsningen af Osmannernes imperium forsøgt at finde årsagerne til, at imperier opstår og afblomstrer, og jeg er enig med den tidligere svenske udenrigsminister Hans Blix (formanden for FN's våbeninspektører i Irak), som har forudsagt, at der vil ske det samme med det amerikanske imperium. Jeg ved ikke, om og i givet fald hvornår jeg kan offentliggøre resultaterne af mine studier, og jeg kan ikke ignorere, at sandet i mit timeglas fortsat løber ud. Som alle ved, så oplever man, at sandet i starten, når man vender timeglasset, tilsyneladende løber langsomt ud for mod afslutningen af forløbet at accelerere. Derfor har jeg valgt i denne bog at udtrykke nogle bemærkninger om problemstillingen.

Man kan med rette hævde, at mine betragtninger ikke umiddelbart har noget at gøre med mit arbejde som generalsekretær, men det var trods alt i min tid som generalsekretær i Advokatsamfundet, at jeg indledte en revision af de synspunkter, som indtil da havde præget min opvækst og mit arbejdsliv. Personlig har jeg oplevet, hvorledes det britiske imperium blev opløst, men endnu nærmere var jeg opløsningen af det sovjetiske imperium.

Jeg har selv meget at takke amerikanerne for, og jeg sætter stor pris på den almindelige amerikaners grænseløse gæstfrihed og interesse for fremmede, således som jeg oplevede det under min skolegang i

Californien. Den amerikanske diplomat George Kennan beskriver i *Around the Cragged Hill* den adfærd, som han mener, at et land som USA med sin størrelse og betydning bør udvise i udenrigspolitikken. Bl.a. anfører han følgende:

"... that while always bearing in mind that its first duty is to the national interest, it would never lose sight of the principle that the greatest service this country could render to the rest of the world would be to put her own house in order and to make American civilization an example of decency, humanity, and social success from which others could derive whatever they might find useful to their own purpose."

Det var også mit billede af USA's rolle, men dette ideal lever USA ikke længere op til.

Bliver udviklingen, som jeg tror, så vil flere generationer af mennesken opleve en farlig og skræmmende tid.

Jeg skylder min hustru og min gode ven Søren Theisen tak for inspirerende samtaler om de udenrigspolitiske problemstillinger. En særlig tak skylder jeg Birgit og Flemming Deleuran for hjælp med korrekturlæsningen.

Kap. 1 Fra politiet til advokaterne

I. Scenskift

Udgivelsen af mine erindringer fra tiden som PET-chef fra 1975 til 1984 har ført til, at jeg er blevet opfordret til at udgive mine erindringer 1984 til 1995, hvor jeg var generalsekretær for *Det danske Advokatsamfund*. Denne opfordring følger jeg nu med glæde, idet disse 11 år nok var de bedste arbejdsår i mit liv som tjenestemand. Jeg åbner derfor op for denne ellers lukkede periode af mit arbejdsliv. Erindringsmaterialet vælter ud, men ikke på samme måde, som tilfældet kan være, når man åbner et garderobeskab eller et pulterrum, hvor de opbevarede genstande fremstår i et syndigt rod.

Dette skyldes, at vi i min tid, men dog først fra og med Advokatmødet i 1989, begyndte at udgive et særnummer af medlemsbladet *Advokaten* med udførlig omtale af det kollegiale arbejde i beretningsperioden mellem Advokatmøderne, som var på 2 år. I disse beretninger kan man også finde de gennem årene fremsatte forslag til ændringer i vedtægten, salærtaksterne m.v. Det har derfor været en overkommelig opgave at læse op på historien, men kun frem til 1995, hvor jeg fratrådte stillingen. Mine erindringer/beretninger har jeg derfor suppleret med artikler fra *Advokaten* og *Lov & Ret*. Også *Milepæle & kilometersten* af Mogens Holm fra 1998 har ikke alene bistået hukommelsen, men også givet mig viden om advokatverdens udvikling på godt og ondt i tiden efter 1995.

Efter min fratræden i 1995 har jeg ikke haft mulighed for eller lejlighed til at følge udviklingen nærmere på advokaternes erhvervsområde udover naturligvis den mere almindelige viden, som formidles gennem medierne, og gennem samtaler med advokatvenner og -benedte fra den tid. Min beretning er i det store og hele en historisk fortælling. Dog har jeg til min rådighed haft advokatbetænkningen fra 2006, som danner grundlaget for de nugældende bestemmelser i retsplejeloven.

Forfatteren, der i 10 år var administrativ chef – generalsekretær – for *Det danske Advokatsamfund*, tiltrådte sin nye stilling ved begyndelsen af en epoke, hvor rammerne for de danske advokaters virksomhed blev forandret på skelsættende måde. De konkurrencebegrænsende skranker, som havde beskyttet advokaterne, blev ned-

brudt samtidig med, at verdenen uden for – specielt i EU's medlemsstater – åbnede for advokaterne. Samtidig måtte advokaterne også gøres i stand til at drage nytte af den tekniske udvikling med hensyn til elektronisk databehandling. Denne udvikling krævede en ny advokatpolitik, som forfatteren redegør for. I omtalen af Advokatsamfundet efter hans fratræden rejser han spørgsmålet, om advokatsamfundets ledelse burde have medvirket til, at der blev etableret en ny landsdækkende advokatorganisation – *Danske Advokater*.

Forfatteren omtaler de mange rejser, som stillingen som generalsekretær førte med sig. Rejserne forandrede afgørende hans vurdering af livsbetingelserne for den ikke privilegerede del af menneskeheden samt de vestlige befolkningers udnyttelse af planetens ressourcer. Dette kommer klart til udtryk i de konkluderende afsnit sidst i bogen.

